

Nr 88.

Av herr **Johansson** i Sollefteå, om skrivelse till Kungl Maj:t angående förädling genom industriell verksamhet av avkastningen från statsskogarna.

I motion nr 102 för år 1917 föreslog undertecknad m. fl., att riksdagen skulle skriva till Kungl. Maj:t och begära kostnadsberäkning för anläggning för statens räkning av ett sågverk kombinerat med trämassefabrik och pappersbruk. Motionen remitterades till jordbruksutskottet, som i sitt utlåtande nr 29 ställde sig alldeles neutralt till frågan om *principen*, att staten skulle förädla virket från sina egna skogar eller ej. Utskottet ansåg, att detta »spörsmål inom en snar framtid torde komma att bli föremål för prövning vid granskning av de förslag, vilka för såväl Norrlands som det övriga Sveriges vidkommande av särskilda sakkunniga framlagts rörande förvaltningen och skötseln av statens och andra allmänna skogar. Vid sådant förhållande anser utskottet icke skäl förefinnas för riksdagen att för närvarande göra något uttalande i ämnet». På denna motivering avstyrktes denna såväl som en liknande motion av herr Lindhagen. I en högerreservation föreslogs, att riksdagen principiellt skulle uttala sig emot sådan statsdrift. Däremot hade tre av utskottets socialdemokratiska ledamöter reserverat sig till förmån för motionen.

Då frågan behandlades i kammaren framhöll jordbruksutskottets ordförande, herr Hamilton, att den kommitté som tillsatts med uppgift att framlägga förslag till omorganisation av skötseln av statens skogar i södra och mellersta Sverige nu framlagt sitt förslag till regeringen. Han ansåg därför att regeringen vid prövning av ärendet icke kunde undgå att även taga med de förändringar, som äro nöd-

vändiga beträffande förvaltningen av skogarna i Norrland. Han upplyste även att denna kommitté hade ställt sig välvillig till den uppfattningen, att staten i vissa fall själv borde förädla virket från sina skogar. Herr Tamm, som även varit ledamot av denna kommitté, framhöll även under debatten i kammaren, att det är riktigt, att staten inrättar sågverk för att ta ut den mesta möjliga avkastningen från skogarna. Han var för sin del »fullständigt på det klara med, att sågverksrörelse bör införas där så är lämpligt», även för statens del. Men båda dessa talare ville dock ej, att riksdagen skulle taga ställning till denna för staten så viktiga fråga, utan under förväntande eller förlitande på initiativ från regeringens sida yrkade de bifall till utskottets avslagsyrkande. Andra kammaren beslöt även med 100 röster mot 87, som voro för den socialdemokratiska reservationen, att bifalla utskottets förslag.

Den förvaltande myndigheten för statsskogarna, domänstyrelsen, gjorde som bekant redan 1907 framställning hos regeringen om att staten skulle anlägga ett eget sågverk och en större trämassfabrik i Norrbotten. Sedan har denna sak varit föremål för utredning, dels i den norrländska skogsvårdskommittén och dels i den kommitté som haft att utreda förvaltningen och skötseln av statens skogar för övriga delar av landet. Trots att domänstyrelsens ombud i den norrländska skogsvårdskommittén, herr Welander, genom en *bindande berättelse* visade nödvändigheten av en statens egen sågverksrörelse, uttalade man sig i princip emot domänstyrelsens framställning. Utredningen i denna fråga, vad Norrland beträffar, förelåg sålunda färdig redan 1912. Man har dock anledning misstänka, att det enskilda arbetsgivarintresset varit för starkt representerat i denna kommitté. Men man kan även få den uppfattningen, att åsikterna i denna fråga numera ändrat sig och att det vid en förnyad prövning av detta ärende skall visa sig, att några som helst bärande sakskalet emot en statens egen förädlingsverksamhet på detta område ej finnas.

Ett annat skäl för att skyndsammast föranstalta om en förnyad utredning i detta ärende är, att staten med god ekonomisk vinst borde kunna anlägga förädlingsverk efter inlandsbanan för tillvaratagande av det statens virke, *som icke med ekonomisk fördel kan framflottas långa vägar ner till kusten*. I första hand kunde man tänka sig tillvaratagande av den rikliga mängd med avfallsprodukter och smärre timmerdimensioner, som finnas efter inlandsbanan och som

t. o. m. i stor utsträckning får ligga i skogarna och förfaras. Ett röjningsarbete i skogarna i dessa trakter torde ha stor betydelse för skogsbeståndet.

Vad övre Norrland beträffar, borde det vara självklart, att staten i första hand bör bygga ett större modernt sågverk kombinerat med trämassfabrik och pappersbruk. Denna anläggning bör då lämpligast förläggas vid kusten.

Då det nu har gått tvenne år sedan denna fråga var föremål för riksdagens prövning och något initiativ i frågan — såsom utskottsmajoriteten 1917 ville göra troligt — ej synes komma från regeringens sida, synes det vara på tiden att det snarast göres något för tillvaratagande av statens intressen på detta viktiga område.

På grund härav föreslås,

att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga i övervägande, i vilken omfattning staten må kunna genom industriell verksamhet förädla avkastningen från statsskogarna, samt att i samband därmed Kungl. Maj:t måtte låta verkställa kostnadsberäkning för byggande av ett modernt sågverk kombinerat med trämassfabrik och pappersbruk samt skyndsammast för riksdagen framlägga förslag i ärendet.

Stockholm den 18 januari 1919.

C. O. Johansson,
Sollefteå.

I motionen instämma:

Ivar Vennerström.

Ernst Hage.

H. Hansson,
Rättvik.

Sten Berglund.
